

Parlem sovint de terminologia lligada al món de la ciència, però en canvi el terme *ciència*, que terminològicament hauria d'estar ben caracteritzat, té una caracterització precària. Què és *ciència* i què no ho és?

Hi ha hagut una etapa en què es parlava de les ciències i dels coneixements, una cosa eren les ciències enteses com a ciències pures i una altra els coneixements que es tenien sobre les coses. Aquesta distinció ens permet situar-nos adequadament.

El concepte de *història* com a forma de coneixement es podria tractar com a ciència si el considerem des d'un punt de vista estrictament marxista. En el sentit que a partir d'unes determinades dades socioeconòmiques podem predir què succeirà a continuació. La història, considerada des d'aquesta perspectiva, no és una única ciència perquè està molt vinculada a condicionants de vegades immediatistes i circumstancials.

Seria ciència l'economia? Deia un amic meu que l'economia és la ciència de predir allò que ja ha succeït o d'explicar allò que ja s'ha produït, i des d'aquesta perspectiva no hi ha continuïtat en l'economia. L'economia des del punt de vista de la predictibilitat, tampoc no seria una ciència. I així podríem seguir amb altres disciplines; cap de les ciències socials es pot considerar com a ciència.

Què ens quedaria com a ciència pròpiament pura? A banda de les ciències pures, hi hauria la lingüística, perquè permet fer una sèrie d'hipòtesis sobre la base d'uns coneixements, comprovar si veritablement funciona... Així i tot, segur que tindriem algunes limitacions. Per tant, ens hem de plantejar de què parlem quan parlem de ciència i què podem entendre dins l'àmbit de ciència, tot aquell camp de coneixement on hagi una certa estructura, metodologia, certes possibilitats de contrastar les nostres afirmacions amb la realitat.

Jo estic d'acord amb Teresa Cabré quan situa la terminologia en el terreny dels camps de coneixement. Com a lingüista que sóc, em plantege la distinció entre paraules i paraules possibles en el marc d'una llengua. Hi ha paraules a vegades que són les que fem servir normalment, *vida, llum...* Són paraules reals, tenen una estructura, i unes característiques, un contingut semàntic, paraules que trobem al diccionari. Però la llengua, a més a més de tenir paraules reals,

té paraules possibles. Per exemple, en català existeix: *nata*, *nota* i *neta*, però, en canvi, *nita* i *nuta* són paraules del català? Podríem afirmar que sí perquè s'hi ajusten fonèticament: la diferència entre unes i altres està en el fet que unes han rebut un contingut semàntic i les altres estarien dintre de les paraules possibles, ja que són paraules disponibles i, en cas de necessitat, les podríem convertir en paraules reals de la llengua.

Hi ha una distinció entre paraules o mots d'una llengua i paraules o mots que no són de la llengua. Aquesta és una distinció bàsica i des del punt de vista del terminòleg és molt important. En el cas, per exemple, de la paraula *xip*. Fins ara *xip* no havia estat una paraula catalana mentre que *xop*, de característiques similars, sí que ho era. La diferència està en el fet que *xop* ha tingut un significat i *xip* no tenia cap significat assignat però la teníem allà disponible com a possible i com a usable. La paraula *xip*, podem entendre que ens arriba de l'anglès, però també podem entendre que és una paraula catalana que la teníem disponible i podem fer-ne ús sense escrúpols excessius. El concepte de *paraules potencials* al costat del concepte de *paraules reals* pot facilitar les coses en el cas de l'adaptació de les paraules provinents d'altres llengües. Quantes paraules hem incorporat i ara són totalment normals i no ofereixen cap mena de reticència?

Hi ha llengües que tenen una visió més oberta que d'altres, llengües poderoses, que no tenen por, que se senten segures com ara l'anglès i el francès que són llengües que incorporen mots provinents d'altres llengües.

Acabe amb el que jo entenc com la redundància en la llengua. Les llengües tenen uns recursos disponibles que no necessàriament utilitzen però que es poden utilitzar en el moment que sigui convenient. Aquestes disponibilitats no utilitzades però utilitzables s'han de tenir en consideració a l'hora de plantejar-se si determinats mots poden entrar a la llengua d'una manera natural.

Els usuaris posen en joc determinats recursos i els terminòlegs hi fan la seua aportació. Sembla evident la dialèctica entre el que es pot considerar l'ús que és donat per la societat d'una manera immediata i les consideracions que fan possible que aquestes propostes siguin normalitzades. Jo proposaria avançar en aquesta línia de la disponibilitat, obertura, audàcia..., aprofitar uns recursos que tenim i que ens permeten fer uns manlleus d'una manera natural.